

Received: 23 April 2018

Revised: 30 April 2018

Accepted: 10 June 2018

Published: 30 June 2018

**REGULOWANA NORMATYWNIE
ANTYCYKLICZNA ANTYKRYZYSOWA
KRAJOWA POLITYKA MONETARNA
BANKOWOŚCI CENTRALNEJ W POLSCE**

**REGULATED NORMATIVELY
ANTI-CYCLICAL ANTI-CRISIS DOMESTIC
MONETARY POLICY OF CENTRAL BANKING
IN POLAND**

Dariusz Prokopowicz

PhD, Faculty of History and Social Sciences
Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6383-916X>

* *Corresponding author:* e-mail: darprokop@poczta.onet.pl

Sylvia Gwoździewicz

PhD, Department of Administration and National Security
The Jacob of Paradies University in Gorzow Wielkopolski
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3034-2880>

* *Corresponding author:* e-mail: sylwiagwozdziewicz@gmail.com

Streszczenie

Od 1989 roku bankiem centralnym w Polsce jest Narodowy Bank Polski, którego działalność unormowana jest Ustawą o Narodowym Banku Polskim. Zgodnie z regulacjami tej Ustawy oraz w związku z funkcjonowaniem w Polsce waluty krajowej tj. polskiej złotówki bank centralny prowadzi całokształt polityki monetarnej w Polsce. Narodowy Bank Polski wykorzystując swe instrumenty krajowej polityki monetarnej może wpływać na procesy gospodarcze w ramach antycyklicznego interwencjonizmu celem aktywizowania procesów gospodarczych, wpływając na ilość cyrkulującego pieniądza w gospodarce i zmieniając koszt pieniądza wypożyczanego w kredytach przez banki komercyjne podmiotom gospodarczym. W ten sposób w sytuacji znacznego spowolnienia wzrostu gospodarczego kraju wywołanego globalnym kryzysem finansowym Narodowy Bank Polski prowadzi antykryzysową, interwencjonistyczną politykę monetarną. Tego typu działania prowadzone były już

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździewicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

niejednokrotnie przez banki centralne w wielu innych krajach w przeszłości. Mimo tego, że rynek finansowy tak jak i inne rynki zbudowany jest według klasycznego modelu mechanizmu rynkowego, w którym współgrają ze sobą dwie strony rynku, tj. popyt i podaż a przedmiotem obrotu jest pieniądz w formie gotówkowej lub zawarty w różnych instrumentach finansowych to jednak jest to rynek zinstytucjonalizowany i uregulowany prawnie.

Słowa kluczowe: regulacje prawne, prawo bankowe, system finansowy w Polsce, bank centralny, Narodowy Bank Polski, system bankowy, polityka monetarna

Abstract

Since 1989, the central bank in Poland is the National Bank of Poland, whose activity is regulated by the Act on the National Bank of Poland. According to the regulations of this Act and in connection with the functioning of the national currency in Poland, ie the Polish zloty, the central bank conducts the entire monetary policy in Poland. The National Bank of Poland, using its instruments of domestic monetary policy, may influence economic processes within the framework of countercyclical intervention in order to activate economic processes, affecting the amount of circulating money in the economy and changing the cost of money borrowed in loans by commercial banks to economic entities. In this way, in the situation of a significant slowdown in the country's economic growth caused by the global financial crisis, the National Bank of Poland runs anti-crisis, interventionist monetary policy. Such activities have already been carried out by central banks in many other countries in the past. Despite the fact that the financial market, like other markets, is built according to the classic model of the market mechanism, in which two sides of the market interact, ie demand and supply, and the subject of trading is cash in cash or contained in various financial instruments, it is particularly institutionalized and regulated market.

Keywords: legal regulations, banking law, the financial system in Poland, the central bank, the National Bank of Poland, the banking system, monetary policy

Wprowadzenie

Rynek finansowy w Polsce tworzą instytucje i zasady obrotu rynkowego uregulowane normatywnie prawnymi ustawami i rozporządzeniami określanych regulacjami prawa finansowego. Głównym segmentem podmiotowym rynku finansowego w Polsce jest system bankowy, który wzorem modelu zachodniej bankowości został w 1989 roku ukształtowany w strukturze dwuszczeblowej z podziałem na bankowość centralną i komercyjną. Kluczową instytucją rynku międzybankowego i pośrednio także całego rynku finansowego jest bank centralny. Bank centralny stosując instrumenty finansowej polityki pieniężnej reguluje ilość pieniądza w gospodarce narodowej. Do tych instrumentów zalicza się wpływ na wysokość stóp procentowych na rynku między-

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździwicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

bankowym, operacje otwartego rynku, operacje kredytowo-depozytowe oraz kształtowanie rezerwy obowiązkowej banków komercyjnych. Stosowanie i funkcjonowanie tych instrumentów polityki pieniężnej jest ściśle uregulowane prawnie (Dmowski A., Prokopowicz D., Sarnowski J., 2008, s.167-168). Mimo tego, że rynek finansowy tak jak i inne rynki zbudowany jest według klasycznego modelu mechanizmu rynkowego, w którym współgrają ze sobą dwie strony rynku, tj. popyt i podaż a przedmiotem obrotu jest pieniądz w formie gotówkowej lub zawarty w różnych instrumentach finansowych to jednak jest to rynek szczególnie zinstytucjonalizowany i uregulowany prawnie.

Do głównych normatywów prawnych, zgodnie z którymi Narodowy Bank Polski pełni ustanowione prawnie funkcje banku centralnego w Polsce należą:

- a) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 (Art. 227 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997),
- b) Ustawa o Narodowym Banku Polskim (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o NBP),
- c) w niektórych aspektach działalności i roli w systemie bankowym także Ustawa Prawo bankowe (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - *Prawo bankowe*).

Zgodnie z obowiązującymi normatywami prawa (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o NBP) kluczową instytucją rynku międzybankowego i pośrednio także całego rynku finansowego jest bank centralny. W Polsce bankiem tym jest Narodowy Bank Polski z siedzibą w Warszawie, który nie tylko systemowo i normatywnie zapewnia infrastrukturę niezbędną dla efektywnego przeprowadzania transakcji oraz ich rozliczania, ale również posiada uprawnienia dla prowadzenia interwencji na rynku. Interwencje te są podejmowane w sytuacji zaistnienia skrajnej nierównowagi rynkowej, w zakresie której realizacja celów polityki pieniężnej staje się znacząco utrudniona (Domańska-Szaruga B., Prokopowicz D., 2015). Bank centralny wpływa także na funkcjonowanie rynku międzybankowego. Poprzez rynek międzybankowy bank centralny kształtuje politykę pieniężną i pośrednio także oddziałuje na sytuację gospodarczą państwa wykorzystując w tej działalności instrumenty finansowe. Kluczowym instrumentem tego oddziaływania jest kształtowanie określonych stóp procentowych na rynku międzybankowym w ramach realizacji określonego celu

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździewicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

inflacyjnego lub kursowego (Dmowski A., Prokopowicz D., Sarnowski J., 2005, s.127).

Zgodnie z Ustawą o NBP (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o NBP) głównym celem działalności banku centralnego w Polsce jest utrzymywanie stabilnego poziomu cen tj. niskiej inflacji, która zgodnie z określonym celem inflacyjnym. Zgodnie z opracowaną przez Radę Polityki Pieniężnej Strategią Polityki Pieniężnej po 2003 roku, cel inflacyjny określony został na poziomie 2,5 proc. z dopuszczalnym przedziałem wahań +/- 1 punkt procentowy. Chodzi o to aby w kraju nie malała w znaczącym stopniu siła nabywcza krajowej jednostki monetarnej tj. polskiego złotego. Funkcjonujący już w latach 90. Narodowy Bank Polski jako bank centralny skutecznie zdławił hiperinflację, która pojawiła się w początkowym okresie transformacji systemowo-gospodarczej w Polsce od 1989 roku. Od czasu obniżenia stopy inflacji do poziomu, który nie generuje dodatkowych kosztów dla podmiotów gospodarczych NBP wykorzystując posiadane instrumenty prowadzi politykę pieniężną stabilizując makroekonomiczne procesy gospodarki narodowej. Polityka pieniężna jest częścią polityki gospodarczej państwa, więc NBP prowadzi swą stabilizacyjną politykę monetarną przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej rządu, o ile nie ogranicza to podstawowych celów bankowości centralnej określonych w Ustawie o NBP (Gwoździewicz S., Prokopowicz D., 2017, s.73).

Narodowy Bank Polski jako podmiot kształtujący krajową politykę monetarną w Polsce

Ponieważ w Polsce w obiegu znajduje się krajowa jednostka monetarna polski złoty więc Narodowy Bank Polski jest także bankiem emisyjnym. W związku z tym bank centralny w Polsce posiada wyłączne prawo emisji unormowanych prawnie znaków pieniężnych tj. polskiego złotego, który jest prawnym środkiem płatniczym w Rzeczypospolitej Polskiej. Poza tym do podstawowych zadań Narodowego Banku Polskiego należy także (Dmowski A., Prokopowicz D., 2010, s.149):

- a) przeprowadzanie i kontrola realizacji rozliczeń pieniężnych na rynku międzybankowym oraz na potrzeby podmiotów sektora publicznego,
- b) zarządzanie i gospodarowanie rezerwami dewizowymi,

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździewicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

- c) przeprowadzanie transakcji finansowych z udziałem dewiz,
- d) prowadzenie bankowej obsługi sektora finansów publicznych w tym budżetu państwa,
- e) organizowanie operacji otwartego rynku zapewniających środki finansowe dla wypełnienia luki płynności tj. deficytu w budżecie państwa (Białas, Mazur, 2013, s.193),
- f) refinansowanie potrzeb pożyczkowych banków komercyjnych i utrzymywanie płynności w sektorze bankowym,
- g) analizowanie stanu ryzyka inwestycyjnego, kredytowego, walutowego, itp. W systemie bankowym oraz zapewnianie warunków dla efektywnego rozwoju systemu bankowego,
- h) analizowanie makroekonomicznego stanu gospodarki narodowej w tym prowadzenie statystyki dotyczącej dokonujących się operacji finansowych w systemie bankowym,
- i) analizowanie stanu bilansu płatniczego,
- j) badanie i wpływanie na międzynarodową pozycję inwestycyjną Polski,
- k) prowadzenie działalności badawczej, edukacyjnej i informacyjnej.

Zgodnie z Ustawą o NBP (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o NBP) głównymi organami Narodowego Banku Polskiego są Prezes NBP, Rada Polityki Pieniężnej oraz Zarząd NBP.

Podstawowym zadaniem Rady Polityki Pieniężnej jest koordynowanie procesu realizacji założeń polityki pieniężnej państwa. W ramach tych zadań RPP rokrocznie określa założenia polityki pieniężnej i uczestniczy w ich realizacji. Okresowo zbiera się Rada Polityki Pieniężnej i podejmuje decyzję odpowiadając na pytanie czy wysokość podstawowych stóp procentowych należy pozostawić na dotychczasowym poziomie czy zmienić podnosząc lub obniżając je (Gwoździewicz S., Prokopowicz D., 2015, s.68). W trakcie tych decyzji brane są różne argumenty pod uwagę, w tym przede wszystkim makroekonomiczny stan gospodarki określany m.in. poziomem inflacji, tempem wzrostu gospodarczego, jakości portfela kredytowego banków komercyjnych itd. Poza tym do głównych zadań RPP należy określanie zasad prowadzenia operacji otwartego rynku oraz zasad naliczania i utrzymywania rezerwy obo-

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

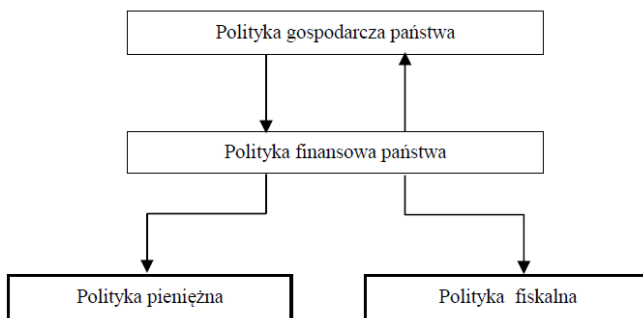
Prokopowicz D., Gwoździewicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

wiązkowej, do której utrzymywania są zobligowane banki komercyjne. RPP zatwierdza także coroczny plan finansowy banku centralnego oraz opracowywane w NBP sprawozdania finansowe z prowadzonej działalności banku centralnego w Polsce. W związku z powyższym RPP współpracuje z NBP w ramach realizacji podstawowego celu działalności banku centralnego w Polsce, jakim jest utrzymanie stabilnego poziomu cen (Dmowski A., Prokopowicz D., Sarnowski J., 2005, s.127).

W ramach realizacji polityki pieniężnej bank centralny kształtuje stopy procentowe rynku międzybankowego wpływając na popyt i podaż pieniądza oraz jego osiadanie na rachunkach banków. W kontekście realizacji zdefiniowanej strategii polityki monetarnej szczególnie istotnym czynnikiem decydującym o efektywności działania sektora finansowego i pośrednio całej krajowej gospodarki jest płynność na rynku międzybankowym. Płynność ta warunkuje efektywność przeprowadzania transakcji na rynku międzybankowym (Domańska-Szaruga B., Prokopowicz D., 2016). Istotna jest także płynność między bankami komercyjnymi a bankiem centralnym. W związku z tym rozliczenia przeprowadzane są na rachunkach banków komercyjnych prowadzonych przez bank centralny. Rachunki te pełnią szczególną rolę w kształtowaniu tej płynności w całym sektorze bankowym. Płynność banków komercyjnych jest skorelowana ze stanem środków utrzymywanych na rachunkach poszczególnych banków w banku centralnym.

Rysunek 1. Polityka pieniężna jako składowa polityki finansowej państwa.

Źródło: A. Dmowski, D. Prokopowicz, J. Sarnowski, *Podstawy finansów i bankowości*, Wydawnictwo Centrum Doradztwa i Informacji Difin sp. z o.o., Warszawa 2005, s.64.

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździwicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

Poza wymienionymi powyżej instrumentami polityki pieniężnej i czynnikami autonomicznymi, płynność banków kształtowana jest także przez inne instrumenty polityki pieniężnej stosowane przez bank centralny, do których zalicza się przede wszystkim operacje otwartego rynku oraz operacje kredytowo-depozytowe (Wiatr M., 2015, s.72).

Przedmiotem operacji otwartego rynku są krótkoterminowe i średnioterminowe papiery wartościowe, które bank centralny oferuje bankom komercyjnym. W sytuacji, kiedy banki komercyjne uczestniczą w tych transakcjach wówczas następuje zmiana stanu środków finansowych na rachunkach banków. Zmieniający się popyt na będące przedmiotem operacji otwartego rynku papiery wartościowe jest kluczowym czynnikiem, który bank centralny uwzględnia przy kształtowaniu poziomu stopy procentowej dla instrumentów rynku pieniężnego charakteryzujących się okresem zapadalności zbliżonym do terminu operacji otwartego rynku (Domańska-Szaruga B., 2015, s.27). W Polsce stopa określająca minimalne oprocentowanie podstawowego typu operacji otwartego rynku tj. stopa referencyjna wyznacza najniższy poziom stóp dla międzybankowego rynku o okresie zapadalności analogicznym z prowadzonymi operacjami otwartego rynku. Banki komercyjne mając możliwość ulokowania nadwyżki środków pieniężnych w bonach oferowanych przez NBP, zignorują ofertę dokonania lokaty na rynku międzybankowym w innych bankach, jeżeli oferta innego banku będzie niżej oprocentowana (Dmowski A., Prokopowicz D., Sarnowski J., 2005, s.127).

Kolejnym transakcyjnym instrumentem polityki pieniężnej są operacje depozytowo-kredytowe, które zawierane są z bankiem centralnym zwykle z inicjatywy banków komercyjnych. Transakcje zawierane są z uwzględnieniem już określonych stóp procentowych na rynku międzybankowym i pełnią wobec operacji otwartego rynku rolę uzupełniającą (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o NBP). W Polsce górny poziom oprocentowania kredytów na rynku międzybankowym jest określony przez wysokość stopy procentowej kredytu lombardowego, który Narodowy Bank Polski udziela bankom komercyjnym. Jeżeli oferty innych banków komercyjnych na rynku międzybankowym charakteryzują się wyższym

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździewicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

oprocentowaniem wobec oferty cenowej banku centralnego wówczas kredytują się w tymże banku centralnym (Dmowski A., Prokopowicz D., Sarnowski J., 2005, s.127).

Rola bankowości centralnej w kontekście kryzysów finansowych

W najbliższych latach największy wpływ na realizację zadań NBP będą miały procesy integracji europejskiej, w tym starania o przystąpienie Polski do strefy euro. Wobec powyższego Narodowy Bank Polski odpowiada za stabilność narodowego pieniądza. Wypełniając ten konstytucyjny obowiązek, NBP opracowuje i realizuje strategię polityki pieniężnej oraz – uchwalane corocznie – założenia polityki pieniężnej. Poprzez zarządzanie rezerwami dewizowymi zapewnia odpowiedni poziom bezpieczeństwa finansowego państwa. Dzięki emisji znaków pieniężnych zabezpiecza płynność obrotu gotówkowego. Ważnym celem NBP jest dbałość o stabilność systemu finansowego (Przybylska-Kapuścińska W., 2013, s.82). Realizując ten cel, Komisja Nadzoru Finansowego w porozumieniu z NBP sprawuje nadzór nad sektorem bankowym i pośrednio zapewnia bezpieczeństwo środków powierzonych bankom. Istotną rolę w zapewnieniu tego bezpieczeństwa, szczególnie w odniesieniu do depozytów pełni Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Łącznie wszystkie te instytucje zapewniają wysoki poziom bezpieczeństwa systemu finansowego w Polsce. W ramach pełnionych funkcji nadzorczych i regulacyjnych NBP dba o płynność, sprawność i bezpieczeństwo systemu płatniczego. Przyczynia się również do rozwoju bezpiecznej infrastruktury rynku finansowego (Dmowski A., Prokopowicz D., Sarnowski J., 2005, s. 127).

Analiza procesu odbudowy systemu bankowego w Polsce w początkowym okresie funkcjonowania gospodarki w warunkach rynku i transformacji własnościowej większości podmiotów gospodarczych wskazuje na nadrzędne administracyjne znaczenie Narodowego Banku Polskiego w tym procesie. Proces ten bezpośrednio od 1989 roku sprowadzał się głównie do realizacji zasadniczo „z góry” zaplanowanych działań w strukturach NBP-u, Polegających na przenoszeniu zachodnich, głównie niemiecko-francuskich wzorców i administrowaniu nad realizacją zamierzonych planowo celów. Najważniejsze czynniki tego procesu są następujące (Prokopowicz D., 2016b, s. 12-14):

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździewicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

Odbudowa systemu bankowego w warunkach rynkowych w początkowym okresie transformacji ustrojowej, tj. od 1989 r. realizowana była zasadniczo planowo i efektywnie, ale obwarowana była wieloma ograniczeniami. Istotnym czynnikiem ograniczającym było to, że proces ten, szczególnie w I połowie lat 90. związany był z formowaniem unormowań prawnych określających ogólne ramy funkcjonowania systemu bankowego i stworzenia prawnych podstaw przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym. Dopiero z końcem lat 90. większego znaczenia nabierają działania podejmowane indywidualnie w poszczególnych bankach. W okresie tym proces doskonalenia procedur wewnątrzbankowych realizowany jest przede wszystkim na poziomie banków komercyjnych, które dostrzegły w tym istotny czynnik konkurencji (Kalinowski M., Pronobis M., 2015, s. 92).

W I połowie lat 90. w bankach badane były dość fragmentarycznie tylko podstawowe kategorie ryzyka bankowego i zasadniczo jedynie na poziomie pojedynczej transakcji. Wzrost znaczenia zintegrowanego zarządzania bankiem nastąpił dopiero w II połowie lat 90. ubiegłego stulecia. W okresie tym następuje również wzrost znaczenia zintegrowanego zarządzania poszczególnymi kategoriami ryzyka, w tym rodzajami zaliczanymi do tradycyjnych jak również tymi, zaliczanymi do nowych, ponieważ po raz pierwszy pojawia się wiedza na temat zarządzania nimi, przetransferowana do polskiej bankowości przez banki zagraniczne (Chisholm A., 2013, s. 73).

Nadrzędna rola Narodowego Banku Polskiego odniosła pozytywny wymierny skutek, zmierzony stosunkowo nielicznymi przypadkami upadłości banków i uniknięciem przez to poważnego kryzysu finansowego całego systemu. Istotnym wskaźnikiem potwierdzającym wymienioną tezę jest analiza jakości portfela kredytów banków komercyjnych. Obniżenie jakości portfela kredytów całego systemu bankowego funkcjonującego w Polsce zasadniczo wynikało z innych źródeł w okresach lat 1992 – 1994 i od 1998 do końca 2002 roku. W pierwszym z wymienionych okresów podstawowym źródłem był brak rzetelnych procedur kredytowych, oraz recesja polskiej gospodarki. W drugim istotne znaczenie przypisywane jest głównie już tylko czynnikom niezależnym od banków, tj. pogorszenie sytuacji ekonomicznej kraju, wzrostowi konkurencji w sektorze i

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździewicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.1718](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.1718)

restrykcyjnej polityce NBP (Dmowski A., Prokopowicz D., Sarnowski J., 2008, s. 157).

W związku z powyższym NBP odegrał kluczową rolę w procesie przeprowadzonej w latach 90. transformacji systemu bankowego w Polsce oraz w zbudowaniu systemowych instrumentów kontroli i zabezpieczenia ewentualnych negatywnych skutków wystąpienia kryzysu finansowego. Z drugiej strony biorąc pod uwagę nadrzędną rolę NBP dla całej gospodarki w kontekście prowadzonej polityki pieniężnej, skalę wypracowywanych zysków i możliwości zwiększania rezerw to obecnie uznaje się, że bank centralny w Polsce mógłby bardziej aktywnie pełnić swe funkcje, jako bank państwa. Taką bardziej aktywną politykę monetarną, której celem była aktywizacja procesów gospodarczych, niejednokrotnie pełnił Bank Rezerw Federalnych tj. bank centralny w USA. Pozytywne wyniki tej aktywnej polityki monetarnej, które pozwoliły Ameryce wyjść najszybciej z kryzysu finansowego zauważone zostały w Europie. W związku z tym podobną aktywną politykę monetarną od ponad 2 lat realizuje także Europejski Bank Centralny (Gwoździewicz S., Prokopowicz D., Szybowski D., 2016, s. 139). W tym miejscu należy dodać, że w USA pokryzysowy stan gospodarki uległ najefektywniejszej poprawie m.in. na rynkach kapitałowych, konsumpcyjnych, mieszkaniowych i na rynku pracy gdzie stopa bezrobocia spadła z ponad 14% w początkach kryzysu finansowego na poniżej 7% obecnie. W dodatku skala niekorzystnych aspektów kryzysu finansowego w jego początkowej fazie była najwyższa właśnie w USA, a mimo tego poprzez aktywną politykę monetarną Banku Rezerw Federalnych kraj ten najszybciej i najsprawniej poradził sobie z tym jednym z największych w historii gospodarczej świata kryzysów (Davies H., Green D., 2010, s. 72).

Zastosowany w tzw. Planie Paulsona w USA keynesowski pakiet pomocy finansowej celem wsparcia akcji kredytowych oraz niedopuszczenia do lawiny upadłości podmiotów bankowych oraz dużych przedsiębiorstw nie był zupełnie nowym programem antykryzysowym. Pierwowzorem dla tego programu pomocowego był znany już od kilkudziesięciu lat i zastosowany w latach 30. ubiegłego wieku program interwencjonistyczny new deal, którym wyprowadzono wówczas Amerykę z Wielkiego Kryzysu gospodarczego. Jednak skala aktywności

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździewicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

interwencjonistycznej Banku Rezerw Federalnych od jesieni 2008 roku była wielokrotnie większa (Świdarska J., 2013, s. 91). Dodatkowym instrumentem pomocowym dla zagrożonych upadłością korporacji i banków było dokapitalizowanie środkami publicznymi z jednoczesnym przejściem znaczących pakietów akcji danego podmiotu. Po przeprowadzonych procesach restrukturyzacyjnych już w 2010 roku większość z przedsiębiorstw i banków, które skorzystały z tego wsparcia oddały do skarbu państwa USA pożyczone wcześniej środki finansowe z odsetkami lub skarb państwa USA sprzedał z zyskiem wcześniej przejęte pakiety akcji tych uratowanych przed upadłością podmiotów (Prokopowicz D., 2010, s. 51). Ten unikalny interwencjonistyczny model pomocy zastosowany został w zasadzie na warunkach zbliżonych do rynkowych i nie zwiększył skali realnego wpływu państwa na procesy gospodarcze. Nie realizowano procesów nacjonalizacji przedsiębiorstw, czego obawiały się niektóre środowiska ekonomistów nawiązujących do nurtów ekonomii neoklasycznej. Teraz po latach ekonomiści już niemal jednogłośnie stwierdzają sukces aktywnej antykrzysowej polityki monetarnej banku centralnego USA (Gwoździewicz S., Prokopowicz D., 2016a, s. 93). Biorąc pod uwagę rolę i funkcje banku centralnego w Polsce to obecnie przyjmuje się, że Narodowy Bank Polski, jako bank państwa powinien zaktywizować swą działalność w zakresie wykorzystania instrumentów polityki monetarnej w modelu pro interwencjonistycznym w celu aktywizowania procesów gospodarczych w Polsce (Dmowski A., Prokopowicz D., Sarnowski J., 2008, s. 137). Aktywizowanie to powinno być szczególnie ukierunkowane na te sektory gospodarki, które charakteryzują się inwestycyjnym potencjałem w kontekście uwalniania pro rozwojowych, proprzedsiębiorczych i proinnowacyjnych czynników polskiej gospodarki. Zastosowanie w Polsce modelu aktywnej polityki pieniężnej, w której instrumenty Narodowego Banku Polskiego tj. przede wszystkim niskie stopy procentowe i łagodzenie polityki kredytowej wobec banków komercyjnych nie jest czymś zupełnie nowym w kontekście globalnie analizowanej bankowości centralnej. Tego typu podejście w zakresie wykorzystania polityki monetarnej jako istotnego segmentu prorozwojowej polityki gospodarczej państwa stosowane jest w kilku innych krajach już od wielu lat. Do tych krajów zalicza się głównie największe

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździewicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

gospodarki rozwinięte anglosaskiego systemu finansowego. Tego typu aktywne antykrzysowe polityki monetarne stosowane były na wyjątkowo dużą skalę bezpośrednio po pojawieniu się na jesieni 2008 roku globalnego kryzysu finansowego. Szczególnie istotnym czynnikiem efektywnego opanowania i redukcji głębokiej pokryzysowej dekonunktury krajowych gospodarek krajów wysoko rozwiniętych były prowadzone przez kilka lat programy interwencjonizmu państwowego z zaangażowaniem środków publicznych skarbu państwa celem utrzymania płynności w systemach bankowych. Przez kilka lat po pojawieniu się na jesieni 2008 roku globalnego kryzysu finansowego bank centralny w USA, Bank Rezerw Federalnych oraz Europejski Bank Centralny w Unii Europejskiej skupowały od banków komercyjnych najbardziej zagrożone trwałą utratą płynności aktywa, dostarczając do sektora bankowego dodatkowych środków w ramach których zwiększano ograniczona poprzez kryzys płynność na rynkach międzybankowych oraz pośrednio w ten sposób aktywizując akcje kredytowe banków i koniunkturę w segmencie przedsiębiorstw (Prokopowicz D., Gwoździewicz S., Szybowski D., 2016, s. 141-142). W wyniku tych interwencjonistycznych procesów, które pochłonęły setki mld USD i Euro udało się kosztem nieznacznego zwiększenia inflacji sprawnie opanować globalny kryzys finansowy przywrócić tendencję poprawiającej się koniunktury gospodarczej. Również w Polsce od 2012 roku zaczęły pojawiać się pierwsze symptomy poprawiającej się koniunktury w krajowej gospodarce, a od 2015 roku zaczęły znacząco rosnać dochody obywateli i powrócił optymizm także wśród znaczącej części przedsiębiorców (Wereda W., Prokopowicz D., 2017, s. 243-244). Potrzeba przeprowadzenia reform finansów publicznych, aktywizacja innowacyjności, wspieranie przedsiębiorczości i inwestycji to obecnie szczególnie istotne kwestie w kontekście stworzenia warunków dla przyspieszenia wzrostu gospodarczego w Polsce w kolejnych latach. W kontekście antykrzysowych działań interwencjonizmu państwowego szczególnie istotną kwestią jest aktywizacja przedsiębiorczości i innowacyjności w sektorze podmiotów gospodarczych zaliczanych do sektora MSP. Przedsiębiorstwa działające głównie w tym sektorze działają i rozwijają się głównie na rynkach lokalnych, regionalnych lub krajowych. Głównym celem rozwijanych przez małe, lokalnie działające podmioty gospodarcze

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździewicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

idee patriotyzmu gospodarczego jest obrona interesów tych przedsiębiorstw, których łącznie cały sektor w MSP w poszczególnych krajach stanowi zwykle większą część krajowych gospodarek (Rakowski J., Prokopowicz D., 2017, s.372-373). Szczególną rolę w tym zakresie przypisuje się szybko rozwijającym się innowacyjnym przedsiębiorstwom funkcjonującym w ramach sektora MSP oraz korporacjom działającym według koncepcji przedsiębiorstw społecznych (Gardziński T., 2016). Rozwijanie na poziomie krajowym polityki społeczno-gospodarczej aktywizującej przedsiębiorczość i innowacyjność obywateli i podmiotów gospodarczych przyczynia się do znaczącej poprawy wzrostu gospodarczego krajowej gospodarki. Dzieje się tak obecnie, ponieważ instrumenty interwencjonizmu państwowego, których zadaniem jest aktywizacja wzrostu gospodarczego tj. jak utrzymywanie niskich stóp procentowych w ramach polityki monetarnej oraz ulgi podatkowe w zakresie polityki fiskalnej odnoszą się również bądź głównie do podmiotów gospodarczych sektora MSP w Polsce. Sektor ten to ok. 95 proc. działających w Polsce przedsiębiorstw i firm, które wytwarzają większą część dochodu narodowego wypracowywanego w polskiej gospodarce. Stosując prorozwojową politykę gospodarczą rząd w okresach dekonunktury lub słabego wzrostu krajowej gospodarki stara się aktywizować w zakresie zwykle kilkuletnim przedsiębiorczość w sektorze przedsiębiorstw oraz instytucji finansowych. O efektywności działania tego typu interwencjonizmu państwowego decyduje w znaczącym stopniu kwestia sprawnego zintegrowanego stosowania wzajemnie wspomagających się segmentów polityki społeczno-gospodarczej w tym polityki fiskalnej i pieniężnej.

Podsumowanie

Bank centralny jako podmiot pełniący rolę administracyjną, kontrolną i nadzorczą dla banków komercyjnych wpływa na wysokość stóp procentowych na rynku międzybankowym, wykorzystując posiadane instrumenty finansowe, przy pomocy których reguluje ilość pieniądza w gospodarce narodowej (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o NBP). Mimo tego że kluczowe i zasadnicze kwestie dotyczące funkcji i roli Narodowego Banku Polskiego w systemie bankowym i finansowym państwa zostały już określone w pierwszej wersji wspomnianej Ustawy w 1989 roku

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździewicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

to jednak w związku z bezustannym procesem dokonujących się zmian technologicznych, procedur zarządzania ryzykiem bankowym oraz trwających dostosowań polskiej bankowości do standardów Unii Europejskiej więc co kilka lat lub częściej dokonywane są nowelizacje tej Ustawy. Ostatnia z tych nowelizacji weszła w życie 1 marca 2017 roku (Prawo bankowe. Ustawa o Narodowym Banku Polskim, 2017, s. 35). Nowelizacje kluczowych normatywów prawnych takich jak Ustawa o NBP oraz Ustawa Prawo bankowe nie zmieniają diametralnie kwestii fundamentalnych, systemowych, w tym struktury i funkcji poszczególnych podmiotów bankowych w systemie finansowym państwa (Szpringer W., 2014, s. 49). Nowelizacje jedynie doprecyzowują w szczegółach wybrane kwestie, które podlegają zwykle ewolucyjnym zmianom w związku z postępującą globalizacją ekonomiczną bankowości, postępem w zakresie technologii teleinformatycznej, bezpieczeństwa transferu danych niejawnych w Internecie, procedur zarządzania ryzykiem i zmieniających się także jedynie w kwestiach szczegółowych bankowości Unii Europejskiej. Kierunki rozwoju bankowości unijnej wyznaczają takie centralne podmioty jak Europejski Bank Centralny, Komitet Bazylejski ds. Nadzoru Bankowego i Komisja Europejska (Prokopowicz D., 2012, s. 26-27). Wobec powyższego rozwój rynkowego systemu finansowego w Polsce zdeterminowany został w znaczącym stopniu globalnie działającymi procesami koniunktury na rynkach finansowych oraz procesami dostosowań do standardów normatywnych i technologicznych Unii Europejskiej. W ramach działań antykryzysowych czołowe banki centralne anglo-saskiego i europejskiego systemu finansowego uruchomiły wysoko budżetowe systemowe, interwencjonistyczne programy pomocowe. Ostatecznie koszty ratowania systemu finansowego przerzucono na przysłowiowego Jana Kowalskiego tj. najliczniej reprezentowany segment klientów banków (Hryckiewicz-Gontarczyk A., 2014, s. 134). Obecnie dokonywane są badania zrealizowanych w poprzednich latach interwencjonistycznych rządowych programów anty kryzysowych działań ratowania kluczowych podmiotów gospodarki przed upadłością finansową oraz aktywizowania popytu, inwestycji, produkcji i płynności na rynku kredytowym. W zakresie prorozwojowych działań interwencjonizmu państwowego Europejski Bank Centralny nadal stosuje łagodną

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździwicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

politykę monetarną niskich stóp procentowych celem poprawy płynności w systemie finansowym i oferowanie taniego pieniądza na potrzeby rozwoju proinwestycyjnych akcji kredytowych banków komercyjnych działających w Unii Europejskiej (Kołodko G., Mihm S., Roubini N., 2011, s. 38). Zgodnie z regulacjami Ustawy o Narodowym Banku Polskim (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o NBP) oraz w związku z funkcjonowaniem w Polsce waluty krajowej tj. polskiej złotówki bank centralny prowadzi całokształt polityki monetarnej w Polsce. Narodowy Bank Polski wykorzystując swe instrumenty krajowej polityki monetarnej może wpływać na procesy gospodarcze w ramach antycyklicznego interwencjonizmu celem aktywizowania procesów gospodarczych, wpływając na ilość cyrkulującego pieniądza w gospodarce i zmieniając koszt pieniądza wypożyczanego w kredytach przez banki komercyjne podmiotom gospodarczym (Prokopowicz D., 2007, s. 53-54). W ten sposób w sytuacji znacznego spowolnienia wzrostu gospodarczego kraju wywołanego globalnym kryzysem finansowym Narodowy Bank Polski prowadzi antykryzysową, interwencjonistyczną politykę monetarną. Tego typu działania prowadzone były już niejednokrotnie przez banki centralne w wielu innych krajach w przeszłości. Waluta polski złoty funkcjonuje w systemie rynkowych, zmiennych kursów walutowych i jest rynkowo kwotowana na rynkach forex względem innych walut (Prokopowicz D., 2016a, s. 21-22). W sytuacji spekulacyjnych ataków na polską złotówkę ze strony zagranicznych banków inwestycyjnych Narodowy Bank Polski uruchamia swe rezerwy walutowe lub najpierw Prezes NBP zapowiada tego typu planowane działania i w ten sposób amplituda wahań kursu złotego na rynkach walutowych forex jest ograniczana. Tego typu działania antyspekulacyjne, tj. mające na celu stabilizację kursu polskiej waluty prowadzone były przez narodowy Bank Polski już wielokrotnie w okresie ostatnich kilkunastu lat. Szczególnie istotne znaczenie wspomnianych działań stabilizujących kurs waluty krajowej występuje w okresach kryzysów finansowych lub gospodarczych, krajowych lub realizujących się w wymiarze międzynarodowym (Gwoździewicz S., Prokopowicz D., 2016b, s.67). Z drugiej strony mimo tego, że rynek finansowy tak jak i inne rynki zbudowany jest według klasycznego modelu mechanizmu rynkowego, w którym współgrają ze sobą dwie strony rynku, tj. popyt i podaż a przedmiotem obrotu jest pieniądz w formie

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździewicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

gotówkowej lub zawarty w różnych instrumentach finansowych to jednak jest to rynek szczególnie zinstytucjonalizowany i uregulowany prawnie. Wobec powyższego, w niniejszym artykule wykazano, że antycykliczna, antykryzysowa, krajowa polityka monetarna bankowości centralnej w Polsce jest zasadniczo regulowana normatywnie niezależnie od jej strategicznego, stabilizacyjnego lub interwencyjnego charakteru.

Literatura:

1. BIAŁAS M., MAZUR Z., (2013) *Bankowość wczoraj i dziś*, Wydawnictwo Difin, Warszawa.
2. CHISHOLM A. M., (2013) *Wprowadzenie do międzynarodowych rynków finansowych*, Wolters Kluwer, Warszawa.
3. DAVIES H., GREEN D., (2010) *Globalny nadzór i regulacja sektora finansowego*, Seria Wyzwania globalne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
4. DMOWSKI A., PROKOPOWICZ D., (2010) *Rynki finansowe*, Centrum Doradztwa i Informacji Difin, Warszawa.
5. DMOWSKI A., PROKOPOWICZ D., SARNOWSKI J., (2005) *Podstawy finansów i bankowości*, Centrum Doradztwa i Informacji Difin, Warszawa.
6. DMOWSKI A., PROKOPOWICZ D., SARNOWSKI J., (2008) *Finanse i bankowość. Teoria i praktyka*, Centrum Doradztwa i Informacji Difin, Warszawa.
7. DOMAŃSKA-SZARUGA B., (2014) *Financial Instability and the New Architecture of Financial Supervision in European Union* (w:) B. Domańska-Szaruga, T. Stefaniuk (red.), *Organization in changing environment. Conditions, methods and management practices*, Studio Emka, Warszawa.
8. DOMAŃSKA-SZARUGA B., PROKOPOWICZ D., (2015) *Makroekonomiczne zarządzanie antykryzysowe* (w:) 34 Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Przyrodniczo – Humanistycznego w Siedlcach, nr 107, Seria: Administracja i Zarządzanie (34) 2015, Wydawnictwo UPH Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych, Warszawa.
9. DOMAŃSKA-SZARUGA B., PROKOPOWICZ D., (2016) *Ochrona transferu danych osobowych w cyberprzestrzeni* (w:) Secretum. Służby specjalne, bezpieczeństwo i informacja, Instytut Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, Oficyna Wydawnicza RYTM w Warszawie, nr 2 (2016).
10. GARDZIŃSKI T., (2016) *Przedsiębiorstwo społeczne środkiem rozwiązywania problemów współczesnej gospodarki*, (w:) International Journal of New Economics and Social Sciences 1 (3), Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka - Edukacja - Rozwój w Warszawie, Warszawa.

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździwicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

11. GWOŹDZIEWICZ S., PROKOPOWICZ D., (2015) *Administrative, supervisory and legal determinants of globalization of financial markets and the banking system in Poland* (w:) International Journal of New Economics and Social Sciences, nr 2 (2), Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka - Edukacja - Rozwój w Warszawie, Warszawa.
12. GWOŹDZIEWICZ S., PROKOPOWICZ D., (2016a) *Antykryzysowa aktywna polityka monetarna Banku Rezerw Federalnych w kontekście bezpieczeństwa systemu finansowego i koniunktury globalnej gospodarki* (w:) Studia Administracji i Bezpieczeństwa. Public Administration and Security Studies, nr 1 (2016), Wydawnictwo Naukowe Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wielkopolski.
13. GWOŹDZIEWICZ S., PROKOPOWICZ D., (2016b) *Globalization and the process of the system and normative adaptation of the financial system in Poland to the European Union standards* (w:) *Globalization, the State and the Individual*, International Scientific Journal, Free University of Varna "Chernorizets Hrabar", Chayka, Varna, Bułgaria 9007, Varna 2016, nr 1(9) 2016.
14. GWOŹDZIEWICZ S., PROKOPOWICZ D., (2017) *Adjustment of Polish banks to international standards as a factor of globalization of the national financial system* (w:) *Globalization, the State and the Individual*, International Scientific Journal, University of Economics and Innovation in Lublin, Free University of Varna "Chernorizets Hrabar", Chayka, Varna, Bułgaria 9007, nr 1(13) 2017, Varna.
15. GWOŹDZIEWICZ S., PROKOPOWICZ D., SZYBOWSKI D., (2016) *Activating interventionist monetary policy of the European Central Bank in the context of the security of the European Financial System* (w:) International Journal of New Economics and Social Sciences, nr 2 (4), Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka - Edukacja - Rozwój w Warszawie.
16. HRYCKIEWICZ-GONTARCZYK A., (2014) *Anatomia kryzysów bankowych*, Poltext, Warszawa.
17. KALINOWSKI M., PRONOBIS M., (2015) *Rynki finansowe a gospodarka realna. Aktualne wyzwania*, Warszawa.
18. KOŁODKO G., MIHM S., ROUBINI N., (2011) *Ekonomia kryzysu*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa.
19. *Prawo bankowe. Ustawa o Narodowym Banku Polskim*, Seria Twoje Prawo, wydanie 25, C. H. Beck, Warszawa
20. PROKOPOWICZ D., (2007) *Znaczenie procesów globalizacji ekonomicznej dla odbudowy polskiego systemu bankowego w nowych realiach gospodarczych* (w:) *Zeszyty Naukowe Wyższa Szkoła Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie*. Rok XII. Nr 1 (26)/2007.
21. PROKOPOWICZ D., (2010) *Wpływ globalnego kryzysu rynków finansowych na koniunkturę polskiej gospodarki* (w:) *Zeszyty Naukowe Almamery Szkoła Wyższa z siedzibą w Warszawie, (Ekonomia)*, Nr 4 (61) 2010, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomicznej Almamery, Warszawa.

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździewicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)

22. PROKOPOWICZ D., (2012) *Na tle struktur rynkowych Unii Europejskiej* (w:) *Przedsiębiorstwo przyszłości. Kwartalnik Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej*. Warszawa, Nr 2 (11) 2012, kwiecień, wyd. IV.
23. PROKOPOWICZ D., (2016a) *Social and economic determinants of the processes of economic globalization that shape the development of the banking system in Poland* (w:) *Globalization, the State and the Individual*, International Scientific Journal, Free University of Varna "Chernorizets Hrabar", Chayka, , nr 2(10), Varna, Bułgaria 9007.
24. PROKOPOWICZ D., (2016b) *The importance of economic globalization in the context of the development of the financial system in Poland* (w:) *International Journal of New Economics and Social Sciences*, nr 2 (4), Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka - Edukacja - Rozwój w Warszawie, Warszawa.
25. RAKOWSKI J., PROKOPOWICZ D., (2017) *Jubilee's Report Of The 14th Congress Of The Polish Economy For The 15th Annual Of The Commercial-Industry Congregation Of The Polish Chamber Of Community*, (w:) *International Journal of New Economics and Social Sciences*, Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka - Edukacja - Rozwój, nr 2 (6), s. 371-389, Warszawa.
26. PRZYBYLSKA-KAPUŚCIŃSKA W. (red.), (2013) *Funkcjonowanie współczesnego rynku pieniężnego i kapitałowego*, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa.
27. ŚWIDERSKA J., (2013) *Współczesny system bankowy. Ujęcie instytucjonalne*, Wydawnictwo Difin, Warszawa.
28. SZPRINGER W., (2014) *Instytucje nadzoru w sektorze finansowym. Kierunki rozwoju*, MT Biznes, Warszawa.
29. WEREDA W., PROKOPOWICZ D., (2017) *Economic and financial situation of households in Poland – analysis and diagnosis*, (w:) *Polityki Europejskie, Finanse i Marketing*, Zeszyty Naukowe SGGW, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Warszawa 2017, nr 18/2017, s. 240-258.
30. WIATR M., (2015) *Bankowość korporacyjna*, Wydawnictwo Difin, Warszawa.

Akty prawne:

31. KONSTYTUCJA Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483) art. 227.
32. USTAWA z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2013 r. poz. 908; Dz.U. z 2016 r. poz. 1948; Dz.U. z 2017 r. poz. 1373).
33. USTAWA z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. 1997 nr 140 poz. 939; Dz.U. z 2016 r. poz. 1988).

ISSN 2543-7097 / E-ISSN 2544-9478

© 2018 /Published by: Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój w Warszawie, Polska

 This is an open access article under the CC BY-NC license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

Prokopowicz D., Gwoździewicz S. (2018). Regulated Normatively Anti-Cyclical Anti-Crisis Domestic Monetary Policy of Central Banking in Poland. *International Journal of Legal Studies*, 1(3)2018: 215-232

[DOI 10.5604/01.3001.0012.2178](https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.2178)